

“La modernitat cauta”

Antoni Mari i Albert Mercadé

Angle Editorial. 336 pàg. 19 euros

Amb el subtítol *1942-1963. Resistència, resignació, restauració*, *La modernitat cauta* –pura paradoxa i contradicció– és un assaig sobre les polítiques culturals, els artistes i les orientacions estètiques (nascudes involuntàriament de la cautela i la circumspecció com a estratègies de reconstrucció) que prenien vida en el panorama sever i purità (espanyolista, folklòric, catòlic) del primer franquisme, quan Barcelona maldava per reanimar el projecte cultural d'abans de la Guerra Civil espanyola que ho va estroncar i resclosir tot sense contemplacions. Les poques tàctiques creatives eren la resignació, la restauració i la resistència, fins que als anys 60 el món es va obrir com un cabdell i la modernitat va esclatar eficaçment amb tota la seva potència. El volum, que recull les ponències presentades al congrés de l'any 2013 a la Universitat Pompeu Fabra, pren com a límits d'estudi la tornada de Joan Miró de l'exili l'any 1942 i la inauguració del Museu Picasso l'any 1963. Als anys 40 hi ha dos únics

rumbs factibles en les arts plàstiques: el de l'art oficial (Ignacio de Zuloaga, Pere Pruna i l'acadèmia) i el que parteix de l'avantguarda d'abans del conflicte bèl·lic (Dau al Set, informalisme). En el camp del disseny, s'abandonen progressivament els conceptes clàssics i s'aposta per la funcionalitat i la decoració modernes (Antoni de Moragas, José Antonio Coderech, Oriol Bohigas). Serà sobretot el crític Alexandre Cirici Pellicer qui defensarà la dimensió transformadora del disseny i la democratització social i tècnica de l'art. Vist en global, entre el 1942 i el 1963 hi ha una fricció constant entre la figuració i l'informalisme abstracte, que tampoc no acaba de ser del tot modern en la mesura que està controlat i desautoritzat pel poder ideològic del franquisme. A partir dels articles dels millors experts en l'art de l'època (Pere Gimferrer, Albert Mercadé, M.J. Balsach, Jordi Amat o Oriol Pibernat entre d'altres), i fixant l'atenció en l'arquitectura, la pintura, la literatura i el disseny, *La modernitat cauta* dibuixa un paisatge en què la idea de modernitat entesa com a projecte d'emancipació social, política i estètica era un futur real que es podia assolir amb afany: arquitectes, poetes, artistes i assagistes ocupaven els carrers al costat de la societat civil i lluitaven per un món nou. Combatre contra la dictadura, aquest era l'objectiu comú. Igualtat, llibertat i fraternitat com a essències del programa il·lustrat per concretar el somni que ens havien escapat. El compromís i la cautela, la ruptura de l'ordre establert i la innovació, la devastació i el renaixement: la idea de tabula rasa com a repte, com a desencaixament anhelat, per arribar al “blanc màxim, al doble blanc, al tot” de Comas. **Anna Carreras**

novetats

“Germaine Gargallo. Cos...”

Cristina Masanés

Llibres del Segle. 174 pàg. 18 euros

Pocs saben escriure la història pintada d'una seducció. Amb talent per escotar el ritme del llenguatge, Masanés presenta un llibre superb que, com una novel·la, passa el periodisme pels sedàs de la literatura i es fixa en Germaine Gargallo, una filla de la nit, mirada de gata, llavis gruixuts, pell blanca i dits llargs, irresistible, filla del Turó, model i amant de Picasso, esposa de Ramon Pichot. La situa en la urgència eròtica del París del 1900, a l'epicentre d'un dels triangles de l'Arcàdia bruta que era Montmartre. Casagemas, Picasso i Gargallo, el negre, el blau i el vermell, respectivament. Ells la pinten, ella els embruixa la fantasia. La dona enigma és també una dona trampa, hermètica, voluble...

“Viure, morir i nàixer a Gaza”

David Segarra

Sembla Llibres. 224 pàg. 25 euros

Un model de com el micromecenatge de Verkami fa possible iniciatives. Un projecte que neix d'una catàstrofe, amb cent fotografies sobre la gent, la vida, la bellesa i el dolor de la Franja de Gaza, flanquejades per poemes d'autors mediterranis (Ausiàs March, Estellés, Al-Russafí, Llach, Espriu, Aub, Ibn Arabí, Lorca, Darwix i Cavafis) i petites cròniques de Segarra que n'afinen l'exegesi i en realcen l'ànima. La quotidianitat dolça d'un territori en conflicte viscuda per un corresponsal que ha après la fe per viure, estimar, resistir, coratge i perseverança: la saviesa i la bellesa ocultes de Palestina.